

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Sžr/176/2016
Identifikačné číslo spisu: 1012206286
Dátum vydania rozhodnutia: 17.04.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Jozef Hargaš
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:1012206286.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Hargaša a členov senátu JUDr. Kataríny Benczovej a JUDr. Marty Molnárovej, v právnej veci navrhovateľov: 1/ I. V., nar. XX.. XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, bytom F. XX, XXX XX D., 2./ E. V., rod. K., nar. XX. K. XXXX, r. č. XXXXXX/XXX, bytom N. P. XXX XX, D., obaja zastúpení KRION Partners s.r.o., so sídlom Palisády 50, 811 06 Bratislava, proti odporcovi: Okresný úrad Malacky, pozemkový a lesný odbor (pôvodne Obvodný pozemkový úrad v Malackách), so sídlom Záhorácka 60A, Malacky, za účasti Obecný úrad Marianka, so sídlom Školská 32, Marianka, zastúpený advokátskou kanceláriou BARRISTER LEGAL s.r.o., so sídlom Zámocké schody 2/A, Bratislava o opravnom prostriedku navrhovateľov zo dňa 16. októbra 2012 proti rozhodnutiu odporcu Č. j. 516/95, OPÚ/2012/571/1-Vr zo dňa 17. septembra 2012, o odvolaní navrhovateľov proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/4/2015-38 zo dňa 31. augusta 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave č. k. 4Sp/4/2015-38 zo dňa 31. augusta 2016 po t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave napadnutým rozsudkom č. k. 4Sp/4/2015-38 zo dňa 31. augusta 2016 potvrdil rozhodnutie odporcu - Obvodného pozemkového úradu v Malackách (právny nástupca Okresný úrad Malacky, pozemkový a lesný odbor) Č. j. 516/95, OPÚ/2012/571/1-Vr zo dňa 17. septembra 2012, ako vecne správne a zákonné, podľa ktorého navrhovatelia nespĺnili podmienky uvedené v § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku, nakoľko si svoj nárok neuplatnili v lehote stanovenej zákonom, t. j. do 31.12.1992 a na príslušnom pozemkovom úrade (9 ods. 1 zákona). O náhrade trov konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že z predloženého administratívneho spisu žalovaného správneho

orgánu zistil, že navrhovatelia dňa 28. júla 1995 doručili Pozemkovému úradu Bratislava - vidiek žiadosť o schválenie dohody, uzatvorenej medzi nimi a Obecným úradom Marianka (poznámka krajského súdu: na tomto dokumente je rukou o. i. vpísaná poznámka, podľa ktorej je potrebné vyzvať žiadateľov na predloženie kópie uplatnenia nároku). V spise odporcu sa ďalej nachádzal originál uzatvorenej dohody z 21. júla 1995, matričné doklady, trestný rozsudok z roku 1982 o odsúdení navrhovateľov za spáchanie trestného činu opustenia republiky, uznesenia o tom, že navrhovatelia sú účastní amnestie prezidenta republiky, o zastavení ich trestného stíhania, listy vlastníctva, originál napadnutého rozhodnutia s doručenkami a ďalej písomnosti, týkajúce sa aktuálneho konania na krajskom súde. Po oboznámení sa s obsahom administratívneho spisu odporcu a po vyhodnotení námietok vznesených navrhovateľmi krajský súd dospel k názoru, že v prejednávanej veci dokazovanie nie je potrebné doplniť o vypočutie navrhovaných svedkov z dôvodu, že ich výsluch nebol pre konanie potrebný. K bližšej nešpecifikovanej námietke navrhovateľov nedostatočného zistenia stavu veci krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že táto námietka nebola dôvodná. Odporca v konaní o schválenie navrhovateľmi predloženej dohody zadovážil a do spisu založil všetky listiny, potrebné pre kvalifikované rozhodnutie. V rámci konania vopred písomne informoval navrhovateľov o tom, že nárok bol uplatnený po lehote v ktorom dôsledku došlo k zániku práva. Súčasne ich poučil o možnosti uplatnenia si nároku postupom podľa zák. č. 503/2003 Z. z. a to v lehote do 31. decembra 2004.

Krajský súd k námietke nesprávneho právneho posúdenia v spojitosti s námietkou neposudzovania veci v kontexte Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uviedol, že je nedôvodná. Konštatoval, že jedným z elementárnym predpokladov pozitívneho rozhodnutia vydania nehnuteľnosti postupom stanoveným zákonom o pôde je uplatnenie nároku do 31. decembra 1992 (§ 13 ods. 1 zákona o pôde) na pozemkovom úrade so súčasťou výzvou povinnej osobe na vydanie nehnuteľnosti (§ 9 ods. 1 zákona o pôde). Neuplatnením práva v stanovenej lehote právo zanikne. Ďalej uviedol, že ak by navrhovatelia chceli, aby im postupom podľa zákona o pôde bola vydaná nehnuteľnosť, vydania ktorej sa domáhali, museli by: a) do termínu 31. decembra 1992 uplatniť svoj konkrétny návrh; b) a to na príslušnom pozemkovom úrade; c) a súčasne vyzvať povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Z textu tejto zákonnej normy (§ 9 ods. 1, § 13 ods. 1) vyplýva, že nesplnenie čo i len jednej z uvedených podmienok vylučuje možnosť vydania pozitívneho rozhodnutia.

Navrhovatelia si ale v lehote do 31. decembra 1992 na pozemkovom úrade svoj nárok (na vydanie nehnuteľnosti podľa zákona o pôde) neuplatnili a súčasne nevyzvali povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti, neboli naplnené podmienky zákona o pôde pre schválenie uzatvorenej dohody. Krajský súd tiež poznamenal, že uzatvorenie dohody neznamena, že si navrhovatelia svoj reštitučný nárok uplatnili riadne a včas, ako to tvrdia v podanom návrhu. Navrhovatelia tak v konaní pred odporcom, ako aj v súdnom konaní nikdy nepreukázali splnenie vyššie citovaných zákonných predpokladov. Zástupca navrhovateľov na pojednávaní predložil krajskému súdu kópiu „Žiadosti o vydanie pozemku parc. č. XXX/X v obci Marianka“, datovanú 12. októbra 1992, adresovanú Pozemkovému úradu Bratislava - vidiek a tiež „Čestné prehlásenie“ datované 24. septembra 2010, ktorým vyhlasovali, že 12. októbra 1992 navštívili Pozemkový úrad Bratislava - vidiek, kde požiadali o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnosti, avšak vzhľadom k počtu žiadateľov, ktorí sa na úrade zdržiavali nepočkali na potvrdenie podania ich žiadosti. Z týchto predložených dokladov podľa vyhodnotenia ich obsahu ako aj okolností za ktorých boli krajskému súdu preložené, krajský súd nemohol akceptovať ako dôkazy o včasnosti uplatnenia nároku podľa § 13 ods. 1 zákona o pôde. Krajský súd viedol, že na predloženej „Žiadosti o vydanie pozemku parc. č. XXX/X v obci Marianka“ sa nenachádzala žiadna prezentačná pečiatka, navrhovatelia nikdy nepreukazovali, že by takáto žiadosť bola niekedy podaná - naopak na pojednávaní ústami svojho zástupcu deklarovali, že neboli povinní takúto žiadosť podať. Predložené „Čestné vyhlásenie“ nemalo žiadnu dôkaznú váhu. Krajský súd tiež uviedol, že ak by takáto žiadosť bola podaná, bola by jej pridelená spisová značka a existovala by aj následná komunikácia medzi navrhovateľmi a odporcom v spise. Krajský súd konštatoval, že navrhovatelia ani predložením týchto dokumentov nepreukázali splnenie podmienky uplatnenia nároku v lehote stanovenej zákonom o pôde - možno sa domnievať, že ich predloženie bolo účelové.

V súvislosti s námietkou navrhovateľov o neposudzovaní veci v kontexte Dohovoru o ochrane ľudských

práv a základných slobôd krajský súd poukázal na preambulu zákona o pôde, podľa ktorej: „Federálne zhromaždenie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky v snahe zmierniť následky niektorých majetkových krívd, ku ktorým došlo voči vlastníkom poľnohospodárskeho a lesného majetku v období rokov 1948 až 1989, dosiahnuť zlepšenie starostlivosti o poľnohospodársku a lesnú pôdu obnovením pôvodných vlastníckych vzťahov k pôde a upraviť vlastnícke vzťahy k pôde v súlade so záujmami hospodárskeho rozvoja vidieka aj v súlade s požiadavkami na tvorbu krajiny a životného prostredia uznieslo sa na tomto zákone.“ Z jej znenia je zrejmé, ako uviedol krajský súd, že okrem iných zákonov aj tento zákon uvádzal do právneho poriadku zásadu o. i. aj nápravu pochybení, ku ktorým v minulosti došlo.

Záverom konštatoval, že námietky vznesené navrhovateľmi voči napadnutému rozhodnutiu odporcu neboli dôvodné, pričom sa ani v konaní pred krajským súdom nepreukázalo, že by si navrhovatelia nárok na vydanie nehnuteľnosti uplatnili včas a spôsobom ustanoveným v § 9 ods. 1 a § 13 ods. 1 zákona o pôde.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podali v zákonnej lehote odvolanie navrhovatelia. Navrhovali, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že rozhodnutie odporcu Č. j. 516/95, OPÚ/2012/571/1-Vr zo dňa 17. septembra 2012 zrušuje a vec mu vracia na nové konanie.

V dôvodoch odvolania navrhovatelia namietali, že pred vydaním rozsudku došlo postupom súdu k inej vade, ktorá by mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V tejto súvislosti uviedli, že postup krajského súdu o vrátení veci odporcovi pripisom zo dňa 04. novembra 2014 (odporca nedoručoval napadnuté rozhodnutie Obecnému úradu Marianka) považujú za nesprávny a zastávajú názor, že krajský súd nebol oprávnený vrátiť administratívny spis žalovanému, ale napadnuté rozhodnutie v celom rozsahu zrušiť, alternatívne pribrať Obecný úrad Marianka do konania ako vedľajšieho účastníka, a to riadnym procesným uznesením, voči ktorému je prípustné odvolanie. Pri tomto názore vychádzali z nálezu Ústavného súdu SR II. ÚS 414/2015 z 01. decembra 2015 a preto navrhovatelia nesúhlasia s názorom krajského súdu z rozsudku, že vedľajší účastník bol „účastníkom“ administratívneho konania zo zákona. Účastníkom konania boli iba žalobcovia a Obecný úrad Marianka - vedľajší účastník mohol byť výlučne v postavení zúčastnenej osoby administratívneho konania. Krajský súd mohol a mal z povahy veci zároveň rozhodnúť, na strane ktorého účastníka súdneho konania tento vedľajší účastník stojí. Vzhľadom k tomu, že Obec Marianka uzatvorila s navrhovateľmi dohodu o vydaní veci, mohla v konaní vystupovať iba na strane navrhovateľov, pretože súhlasila s vydaním daného pozemku navrhovateľom. Krajský súd fakticky konal s Obecným úradom Marianka ako vedľajším účastníkom na strane nesprávneho účastníka súdneho konania - odporcu. Zastávajú názor, že krajský súd svojím postupom zbavil navrhovateľov práva podať odvolanie (odňal im možnosť konať pred súdom) voči takému uzneseniu.

Vo svojom odvolaní poukázali i na to, že pred vydaním napadnutého rozhodnutia im nebola dná možnosť vyjadriť sa k podkladu napadnutého rozhodnutia v zmysle § 33 ods. 2, § 3 ods. 2 Správneho poriadku. Krajský súd k danej námietke uviedol, že bola uplatnená po lehote stanovenej zákonom na podanie opravného prostriedku, a preto na ňu nemohol prihliadať. Tento názor navrhovatelia považujú za nesprávny a poukázali na uznesenie Ústavného súdu SR III. ÚS 357/2016 zo 07. júna 2016 a na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Sžo/36/2012 zo dňa 26. septembra 2013, že na porušenie uvedených ustanovení Správneho poriadku súdy prihliadajú aj bez návrhu účastníkov konania - navrhovateľov. Ďalej poukázali i na rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 5S/193/2013 zo dňa 10. februára 2015, ktorým zrušil napadnuté rozhodnutie z uvedeného dôvodu a bez toho, aby žalobca túto skutočnosť namietal (uvedený rozsudok tvorí prílohu odvolania).

V odvolaní bolo tiež namietané, že krajský súd nesprávne právne posúdil dôkazy predložené navrhovateľmi a nespravodlivo a ústavne nekonformne vyložil relevantné právne predpisy. Navrhovatelia tvrdili, že krajský súd vôbec nezohľadnil dôkazy nimi predložené, a to: žiadosť o vydanie pozemku predloženú pozemkovému úradu Bratislava - vidiek, ktorou žalobcovia preukazovali včasnosť uplatnenia nároku; čestné prehlásenie, ktorým čestne prehlasovali to, že žiadosť o vydanie pozemku riadne a včas

predložili Pozemkovému úradu Bratislava - vidiek; potvrdenia o úhrade daní z nehnuteľnosti až do roku 2006 z ich strany, ktoré preukazovali, že Obecný úrad Marianka nemal za sporné vlastníctvo k predmetnému pozemku. Podľa navrhovateľov samotná dohoda je teda dôkazom preukazujúcim uplatnenie reštitučného nároku žalobcov podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., resp. v širšom ponímaní je dôkazom vzájomných prejavov vôle navrhovateľov a povinnej osoby smerujúcim k úprave právneho vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam v súlade s obsahom uvedenej dohody.

Záverom uviedli, že krajský súd interpretoval reštitučný zákon č. 229/1991 Zb. extrémne formalisticky, teda nespravodlivo a ústavne nekonformne a nezohľadňoval uvedené okolnosti prípadu navrhovateľov. K tomuto tvrdeniu poukázali na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/58/2012 zo dňa 27. júna 2013.

K odvolaniu navrhovateľov sa písomne vyjadril účastník konania, ktorý napadnutý rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 4Sp/4/2015 zo dňa 31. augusta 2016 považuje za vecne správny a žiadal, aby odvolací súd rozsudok Krajského súdu v Bratislave potvrdil. Vo svojom vyjadrení uviedol, že sa v celom rozsahu pridržiava a odkazuje na svoje doterajšie písomné, ako aj ústne vyjadrenia prednesené pred Krajským súdom v Bratislave.

K námietke navrhovateľov, že krajský súd vôbec nerozhodol procesným rozhodnutím o vedľajšom účastníctve Obecného úradu Marianka v súdnom konaní, aj keď bol na to povinný a Obecnému úradu Marianka priznal nesprávne procesné postavenie uviedol, že v zmysle platnej právnej úpravy je intervenient účastníkom konania pred súdom, nakoľko bol účastníkom administratívneho konania, v ktorom bolo vydané vyššie uvedené napadnuté rozhodnutie, proti ktorému navrhovatelia podali opravný prostriedok. V súvislosti s týmto tvrdením vo svojom vyjadrení poukázal na ust. § 14 ods. 1 zákona č. 71/1967 Zb. Správny poriadok. Ďalej uviedol, že je nepochybné, že obecný úrad uzatvoril s navrhovateľmi Dohodu o vydaní nehnuteľnosti zo dňa 21. júla 1995, ktorá bola predmetom konania pred správnym orgánom a preto bol nepochybne účastníkom administratívneho konania o schválení uvedenej Dohody zo dňa 21. júla 1995. Poukázal na ust. čl. 13 ods. 4, čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy SR a uviedol, že v Slovenskej republike sa zásada, že každý má právo byť účastníkom konania, v ktorom sa rozhoduje o jeho právach a povinnostiach, odvoditeľná vo vzťahu k súdnemu konaniu z niektorých rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva (Philis c. Grécko, z 27. augusta 1991, séria A č. 209, Les Saints Monastères c. Grécko, z 1. septembra 1997, séria A č. 301-A) vzťahuje aj na správne konanie, a teda i na všetky typy stavebného konania vrátane kolaudačného konania (pozri Nález ÚS SR 3/2002).

Vo svojom vyjadrení tiež uviedol, že sa krajský súd v rozsudku správne vysporiadal so všetkými predloženými dôkazmi a tie aj správne vyhodnotil a posúdil. Poukázal na to, že navrhovatelia v priebehu konania nijakým spôsobom nepreukázali včasnosť svojho nároku na vydanie nehnuteľnosti. Je toho názoru, že relevantnosť predloženého Čestného vyhlásenia žalobcov je sporná, nakoľko v čase jeho údajného vyhotovenia 24. septembra 2010 neexistoval žiaden logický dôvod na jeho vyhotovenie, navyše navrhovatelia na existenciu tohto Čestného vyhlásenia v podanom žalobnom návrhu nijakým spôsobom nepoukázali. Z kópie žiadosti o vydanie pozemku zo dňa 12. októbra 1992, ktorú predložili žalobcovia krajskému súdu na pojednávaní vyplývalo, že táto žiadosť je písaná rukou bez akéhokoľvek dokladu vyznačenia o doručení pozemkovému úradu Bratislava - vidiek. Navyše ako vypovedal odporca v konaní pred krajským súdom v spise, ktorý vedie odporca k predmetnému konaniu sa žiadosť o vydanie pozemku zo dňa 12. októbra 1992 nenachádza a pre kladné rozhodnutie vydania nehnuteľnosti je potrebné splniť podmienky uvedené v ust. § 9 ods. 1 a § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb., v prípade nesplnenie čo i len jednej z uvedených podmienok nie je možné kladne rozhodnúť o vydaní nehnuteľností.

K odvolaniu navrhovateľov zaslal svoje vyjadrenie aj odporca, v ktorom žiadal, aby bolo potvrdené jeho rozhodnutie. Uviedol, že navrhovatelia podali Žiadosť o schválenie dohody o vydaní veci na bývalom Pozemkovom úrade Bratislava - vidiek. K tejto žiadosti priložili dohodu zo dňa 21. júla 1995 o vydaní nehnuteľnosti uzavretú medzi Obecným úradom v Marianke a žiadateľmi. Podľa uzatvorenej dohody sa im vydáva nehnuteľnosť, ktorá sa nachádza v k. ú. K. ako parcela číslo XXX/X, druh pozemku orná

pôda, vo výmere 1248 m², ktorá prešla na štát na základe rozhodnutia Obvodného úradu Bratislava 2 č. k. 4T 161/82 a na základe rozhodnutí na toto rozhodnutie nadväzujúcich v rámci uloženého trestu prepadnutia majetku. Vo svojom vyjadrení tiež uviedol, že žiadatelia boli viackrát ústne a naposledy listom, č. j. ObPÚ/1402/04 zo dňa 11. novembra 2004 upozornení, že si podali žiadosť o schválenie dohody o vydaní veci podľa zákona č. 229/1991 Zb. po lehote stanovenej zákonom a preto ich právo zaniklo. Boli upozornení, že si môžu právo na navrátenie vlastníctva uplatniť do 31. decembra 2004 v zmysle zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a o zmene a doplnení zákona NS SR č. 180/1995 Z. . o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov do 31. decembra 2004.

Ďalej uviedol, že nakoľko si navrhovatelia nárok uplatnili po lehote stanovenej zákonom č. 229/1991 Zb., ich právo zaniklo a na základe toho vydal OPÚ v Malackách rozhodnutie č. j. OPÚ/2012/571/1-Vr zo dňa 17. septembra 2012, kde vyššie menovanú dohodu neschválil. Voči spomínanému rozhodnutiu sa navrhovatelia v zákonnej lehote odvolali. Následne bol celý spisový materiál zaslaný na Krajský súd v Bratislave, ktorý ho vrátil späť ako predčasne zaslaný a nariadil doručiť zmienené rozhodnutie všetkým účastníkom konania. Odporca rozhodnutie dourčil a spis zaslal späť na Krajský súd v Bratislave, kde bolo rozhodnutie správneho orgánu rozsudkom potvrdené, voči ktorému prostredníctvom svojho právneho zástupcu podali navrhovatelia odvolanie.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok - S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v rozsahu dôvodov podaného odvolania (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 1 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p. a § 214 O.s.p, v spojení s § 492 ods. 1 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľov nie je dôvodné.

Podľa § 4 ods. 1 zákon č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku (ďalej ako „zákon č. 229/1991 Zb.“) oprávnenou osobou je štátny občan Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, ktorý má trvalý pobyt na jej území a ktorého pôda, budovy a stavby patriace k pôvodnej poľnohospodárskej usadlosti prešli na štát alebo na iné právnické osoby v dobe od 25. februára 1948 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 6 ods. 1.

Podľa § 6 ods. 1 zákon č. 229/1991 Zb., oprávneným osobám sa vydajú nehnuteľnosti, ktoré prešli na štát alebo na inú právnickú osobu v dôsledku

c) postupu podľa § 453a Občianskeho zákonníka alebo podľa § 287a zákona č. 87/1950 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení zákona č. 67/1952 Zb.

Podľa § 9 zákon č. 229/1991 Zb.

(1) Nárok uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti. Povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

(2) Dohoda podlieha schváleniu pozemkovým úradom formou rozhodnutia vydaného v správnom konaní.

(3) Rozhodnutie pozemkového úradu o neschválení dohody preskúma na návrh účastníka súd.

Podľa § 13 ods. 1 zákon č. 229/1991Zb., právo na vydanie nehnuteľnosti podľa § 6 môže oprávnená osoba uplatniť do 31. decembra 1992. V prípade uvedenom v § 6 ods. 1 písm. a) začne osemnásťmesačná lehota plynúť až odo dňa právoplatnosti rozhodnutia, ktorým bol výrok zrušený, ak dôjde k tomuto rozhodnutiu po dátume účinnosti tohto zákona. Neuplatnením práva v lehote právo zanikne. Lehoty na predkladanie písomných dôkazov v konaní pred pozemkovým úradom sa spravujú všeobecnými predpismi o správnom konaní.

Podľa § 250l ods. 1 O.s.p., podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov.

Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak, použije sa primerane ustanovenie druhej hlavy s výnimkou § 250a (ods. 2).

Podľa § 250m ods. O.s.p., konanie sa začína na návrh, ktorým je opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu.

Návrh sa podáva na príslušnom súde v lehote tridsiatich dní od doručenia rozhodnutia, pokiaľ osobitný zákon neustanovuje niečo iné. Návrh je podaný včas aj vtedy, ak bol podaný v lehote na orgáne, ktorý vydal rozhodnutie. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o opravnom prostriedku alebo ak obsahuje nesprávne poučenie, možno ho napadnúť do šiestich mesiacov od jeho doručenia (ods. 2).

Účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava (ods. 3).

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci je rozsudok krajského súdu, ktorým súd prvého stupňa podľa § 250q ods. 3 O.s.p. potvrdil rozhodnutie odporcu č. j. 516/95, OPÚ/2012/571/1-Vr zo dňa 17. septembra 2012, ktorým právny predchodca odporcu neschválil dohodu o vydaní nehnuteľnosti zo dňa 21. júla 1995 uzatvorenú medzi navrhovateľmi v 1/ a 2/ rade a Obecným úradom Marianka, vzhľadom na nespĺnenie podmienky § 13 ods. 1 zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku.

Súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu je určený rozsahom dôvodov uvedených v opravnom prostriedku, ktorými navrhovateľ namieta nezákonnosť rozhodnutia správneho orgánu, tvrdiac, že nezákonným rozhodnutím správneho orgánu a postupom mu predchádzajúcim bol ukrátený na svojich hmotnoprávných alebo procesnoprávných právach. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Odvolací súd s ohľadom na obsah podané odvolania preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu - správneho orgánu, najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľov a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť preskúmaného rozhodnutia odporcu.

V predmetnej právnej veci je spornou otázkou včasnosť uplatnenia práva na navrátenie vlastníckeho práva k pozemku v zmysle reštitučného zákona č. 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. Lehota pre uplatnenie práva na navrátenie vlastníctva k pozemkom je upravená v ustanovení § 13 ods. 1 reštitučného zákona - do 31. decembra 1992 a podľa § 9 ods. 1

cit. zákona je neoddeliteľne spojená s miestom, kde bolo potrebné toto právo uplatniť - na pozemkovom úrade. Zákonodarca v ust. § 9 zákon č. 229/1991Zb. stanovil i ďalšiu hmotnoprávnu podmienku, ktorú vyjadril slovným spojením „zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľností“. Až po splnení a preukázaní uvedených zákonných podmienok povinná osoba uzavrie s oprávnenou osobou do 60 dní od podania výzvy dohodu o vydaní nehnuteľnosti.

Právny režim vydania nehnuteľností je v zákone č. 229/1991 Zb. nastavený tak, že nárok na vydanie nehnuteľnosti uplatní oprávnená osoba na pozemkovom úrade a zároveň vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti (§ 9 ods. 1 zákona pôde). Ako to jednoznačne vyplýva zo znenia ust. § 4 ods. 1 zákona o pôde, oprávnenou osobou je fyzická osoba - štátny občan (v tom čase) Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky - ktorá musela súčasne spĺňať atribúty, vymenované v tomto zákonnom ustanovení. To explicitne znamená, že tak nárok v zmysle zákona o pôde (v danom prípade pozemku, ktorý bol predmetom uzatvorenej dohody o vydaní nehnuteľností) musela uplatniť oprávnená osoba u odporcu (na bývalom Pozemkovom úrade Bratislava - vidiek) a súčasne vyzvať povinnú osobu na vydanie nehnuteľností - na uzatvorenie dohody o vydaní nehnuteľností, a to v lehote do 31. decembra 1992 (§ 13 ods. 1 reštitučného zákona). Reštitučný nárok na vydanie veci znamená iba obnovu predchádzajúceho stavu a zakladá právo oprávnenej osoby na navrátenie vlastníckeho práva. Až po realizácii tohto práva na „vydanie vecí“ v zmysle reštitučných zákonov si môže oprávnená osoba počínať ako vlastník veci.

Uplatnenie reštitučného nároku je hmotnoprávnym úkonom a zákonom stanovená lehota - doba má prekluzívny charakter (ide o prepadnú dobu), v dôsledku ktorého ak oprávnená osoba neuplatní právo na navrátenie vlastníctva do 31. decembra 1992, jej právo zaniká. Zmeškanie tejto doby nemožno odpustiť. Zároveň je táto doba dobou hmotnoprávnou, čo znamená, že oprávnená osoba si musí svoje právo na navrátenie vlastníctva uplatniť v uvedenej dobe na pozemkovom úrade, t. j. v posledný deň doby 31. decembra 1992, do tejto doby musí byť príslušnému pozemkovému úradu doručená žiadosť o navrátenie vlastníckeho práva k pozemkom a zároveň oprávnená osoba vyzve povinnú osobu na vydanie nehnuteľnosti (konkrétneho pozemku, ktorý prešiel na povinnú osobu). Nestačí preto, ak oprávnená osoba (odvolatelia) predloží pozemkovému úradu iba žiadosť o schválenie dohody o vydaní nehnuteľnosti z 21. júla 1995 uzatvorenej medzi navrhovateľmi a Obecným úradom Marianka, bez preukázania časnosti uplatnenia svojho nároku na príslušnom pozemkovom úrade a u povinnej osoby, podanú zjavne po uplynutí lehoty stanovenej v § 13 ods. 1 zákona o pôde (do 31. decembra 1992) a z obsahu ktorej nie je možné zistiť ani dátum uplatnenia reštitučného nároku žiadateľmi u povinnej osoby.

Pre prepadné doby je charakteristické, že ich uplynutím nastane zánik subjektívneho práva a súd na to prihliada z úradnej povinnosti aj bez návrhu. K zániku práva preklúziou dochádza na základe toho, že uplynula doba n

Zákonodarca v právnej úprave ustanovenej v § 13 ods. 1 citovaného reštitučného zákona taxatívne vymedzuje zákonné podmienky oprávnenej osoby na uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva k pozemkom (miesto uplatnenia nároku na správnom orgáne a zaslanie výzvy povinnej osobe) oprávneným osobám navráti vlastníctvo k pozemku, ktorý prešiel na štát alebo na inú právnickú osobu.

Odvolačný súd nespochybňuje tvrdenie, že navrhovatelia spísali rukou „Žiadosť o vydanie pozemku parc. F. v obci Marianka“ zo dňa 12. októbra 1992, adresovanú Pozemkovému úradu Bratislava - vidiek“, a ani skutočnosť, že tak ako vyhlasovali v súdnom konaní, že dňa 12. októbra 1992 navštívili Pozemkový úrad Bratislava - vidiek, avšak v konaní pred odporcom, ako aj v súdnom konaní nevedeli preukázať splnenie vyššie citovanej zákonnej podmienky, ktoré správny orgán bol povinný skúmať z úradnej povinnosti ako prvé, ešte pred tým ako posúdi samotný uplatnený nárok podľa predložených dôkazov, a to podanie žiadosti dňa 12.10.1992 na tomto obvodnom pozemkovom úrade. Podmienky času a miesta uplatnenia práva na navrátenie vlastníctva k pozemkom musia byť kumulatívne splnené, t. j. súčasne. Nestačí, že bola splnená iba jedna podmienka. Nesplnenie si tejto zákonnej povinnosti má za následok neunesenie dôkazného bremena žiadateľmi, čo spôsobuje ich neúspech v súdnom konaní. Podľa názoru odvolacieho súdu, túto skutočnosť potvrdzujú samotní odvolatelia, nakoľko v súdnom konaní a v

odvolaní uviedli, že: „dňa 12. októbra 1992 navštívili Pozemkový úrad Bratislava - vidiek, aby požiadali o navrátenie vlastníctva k nehnuteľnosti, avšak vzhľadom k počtu žiadateľov, ktorí sa na úrade zdržiavali nepočkali na potvrdenie podania ich žiadostí“, teda neunesli dôkazné bremeno o včasnosti a miesta uplatnenia práva na navrátenie vlastníctva. V tejto súvislosti nemožno nepoznamenať, že reštitučný zákon nevyžadoval podanie žiadosti osobne na pozemkovom úrade a nevyklučoval podanie žiadosti poštou. Zákon iba vyžadoval podanie žiadosti v prekluzívnej lehote do 31.12.1992 na pozemkovom úrade. Odvolací súd preto názor odvolateľov, že: „samotná dohoda je teda dôkazom preukazujúcim uplatnenie reštitučného nároku navrhovateľov podľa ust. § 9 ods.1 zákona č. 229/1991Zb.“ považuje za nesprávny, nesúladný s reštitučným zákonom a právne bezvýznamný vzhľadom na vyššie uvedené. Včasné uplatnenie nároku na navrátenie vlastníctva k pozemku u povinnej osoby výzvou do 31.12.1992 nepotvrdila ani Obec Marianka (obecný úrad je iba výkonný orgán obce podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení) a predložená dohoda je datovaná dňom 21. júla 1995, teda zjavne po lehote stanovenej zákonom.

Najvyšší súd SR považuje za potrebné zdôrazniť, že správny súd v procese súdneho prieskumu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§ 250 I, 2 a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu. Pokiaľ v tejto hlave nie je ustanovené inak použijú sa primerane ustanovenia druhej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku okrem § 250a (§ 250I ods. 1, 2 O.s.p.).

S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd námietky odvolateľov o nesprávnom postupe krajského súdu pri vrátení veci odporcovi na doručenie napadnutého rozhodnutia účastníkovi správneho konania a nevydania uznesenia o pripustení Obecného úradu Marianka do súdneho konania ako vedľajšieho účastníka súdneho konania na strane navrhovateľov považuje za nedôvodné, nakoľko nemajú oporu v zákone platnom v čase rozhodovania krajským súdom o opravnom prostriedku odvolateľov v tejto veci. Z ust. § 250m ods. 3 O.s.p. vyplýva, že účastníkmi konania sú tí, ktorí nimi sú v konaní na správnom orgáne, a správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava. Okruh účastníkov konania na súde a okruh účastníkov správneho konania nie je totožný. Účastníkmi konania podľa ustanovenia § 250I a nasl. sú tí, ktorí sú účastníkmi správneho konania a tiež správny orgán, ktorého rozhodnutie sa preskúmava. Správny orgán je účastníkom konania na súde s rovnakými procesnými právami a povinnosťami ako iní účastníci konania. Okruh účastníkov správneho konania upravuje § 14 správneho poriadku, príp. osobitný zákon. Nebolo povinnosťou krajského súdu vydávať uznesenie o príbratí do súdneho konania Obecný úrad Marianka ako to v odvolaní uvádzajú odvolatelia, nakoľko išlo o účastníka konania v správnom konaní pred odporcom podľa osobitného zákona, ktorým v danej veci je reštitučný zákon č. 229/1991 Zb. a žiadatelia s ním uzatvorili dohodu o vydanie nehnuteľnosti podľa § 9 citovaného zákona ako s povinnou osobou. Rozhodnutia ústavného súdu a najvyššieho súdu, na ktoré sa odvolávajú vo svojom odvolaní nie je možné aplikovať na prejednávany prípad a odvolatelia ani neuvádzajú v čom je zhoda záverov v citovaných rozhodnutiach s ich vecou. Rozsudok krajského súdu, ktorí uvádzajú v odvolaní sa týka daňovej veci a daňové procesné predpisy (zákon č. 511/1992 Zb. alebo platný daňový poriadok zákon č. 563/2009 Z. z.) vylučujú použitie Správneho poriadku.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa v danej veci v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie, keď súdny prieskum rozhodnutia napadnutého opravným prostriedkom vykonal v súlade s platnou právnou úpravou zákona č. 229/1992 Zb. Odvolací súd po vykonaní súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia

odporcu pri aplikácii zákonnej úpravy uvedeného zákona v spojení s právnou úpravou Občianskeho súdneho poriadku dospel k zhodnému záveru ako súd prvého stupňa, že námietky navrhovateľov uvedené v ich opravnom prostriedku neboli spôsobilé zvrátiť správnosť a zákonnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnú úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Odvolací súd považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (napr. uznesenie Ústavného súdu SR IV. ÚS 63/2014, II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07), súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutia krajského súdu v dostatočnej miere uvádza dôvody, na ktorých sa výrok rozhodnutia zakladá.

Odvolací súd z uvedených dôvodov napadnutý rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 a s § 219 ods. 1, 2 O.s.p. a v spojení s § 492 ods. 1 S.s.p. potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodoval podľa § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1, s § 224 ods. 1 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p. Navrhovateľom nepriznal náhradu trov tohto konania pre ich neúspechu v konaní a žalovanému z dôvodu, že ich náhradu mu zákonodarca nepriznáva.

Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v danej veci rozhodol pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok nie je prípustný.